

Betygsmodellen i Rusta och matcha

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Modellen	4
2.1	Modellen i övergripande termer	4
2.2	Kartläggning av deltagares förutsättningar	4
2.2.1	Den statistiska sannolikheten förändras över tid	5
2.2.2	Parametrarna förändras över tid	5
2.2.3	Parametrarna ska ses som en helhetsbedömning.....	5
2.2.4	Hur parametrarna som avgör den statistiska sannolikheten att komma i arbete eller studier uppskattas.....	5
2.3	Uppföljning av faktiska resultat per deltagare.....	6
2.3.1	Exempel på beräkning av betyg som publicerades i januari 2022....	6
2.4	Uppföljning av faktiska resultat per fristående aktör	7
2.5	Fristående aktörers resultat jämförs med varandra	7
2.5.1	Exempel	8

1 Sammanfattning

Arbetsförmedlingens tjänst Rusta och matcha är en resultatstyrd matchningstjänst där deltagarna själva väljer vilken fristående aktör de vill ha enligt LOV. För att ge deltagarna möjlighet att göra ett välgrundat val använder Arbetsförmedlingen en betygsmodell.

Betyget beräknas genom att jämföra hur väl fristående aktörer har stöttat personer till arbete eller studier. Hänsyn tas också till deltagarnas förutsättningar, där en fristående aktör som stöttar en deltagare som står långt ifrån arbetsmarknaden får en större vikt i modellen än en fristående aktör som stöttar en person närmare arbetsmarknaden.

Betygen publiceras varannan månad; i januari, mars, maj, juli, september och november. Perioden som analyseras i beräkningen av modellen flyttas fram två månader för varje publicering.

Detta dokument beskriver vad som ligger till grund för betygen som presenteras på Arbetsförmedlingens hemsida.

2 Modellen

2.1 Modellen i övergripande termer

Betyg för respektive unik fristående aktör beräknas genom att:

- 1 Deltagarens förutsättningar att erhålla ett arbete eller påbörja studier innan tjänstens start kartläggs via ett statistiskt bedömningsstöd.
- 2 Uppföljning av det faktiska resultatet för respektive deltagare per fristående aktör.
- 3 Fristående aktörers resultat jämförs med varandra.

2.2 Kartläggning av deltagares förutsättningar

Först uppskattas deltagarnas statistiska sannolikhet att påbörja och behålla ett arbete eller studier för ett visst antal månader framåt. Variablerna i modellen är följande:

- 1 Vilka yrken deltagaren söker arbete inom
- 2 Deltagarens erfarenhet inom sökt yrke
- 3 Deltagarens utbildningsnivå
- 4 Deltagarens födelseregion
- 5 Om deltagaren är bosatt i storstads-län
- 6 Eventuell funktionsnedsättning hos deltagaren
- 7 Deltagarens ålder

- 8 Om deltagaren är med i a-kassa
- 9 Inskrivningstid
- 10 Tidigare arbetslöshetshistorik
- 11 Om deltagaren är nyanländ

2.2.1 Den statistiska sannolikheten förändras över tid

Den statistiska sannolikheten är tidsberoende och förändras över tid för varje deltagare. I praktiken innebär detta att förväntningarna på ett positivt resultat är högre för en deltagare som varit länge i tjänsten jämfört med en deltagare som varit kort tid i tjänsten, givet att båda deltagarna har identiska grundförutsättningar.

2.2.2 Parametrarna förändras över tid

Eftersom inflödet av arbetssökande, konjunkturläge och regelverk förändras över tid kommer även betydelsen av enskilda modellparametrar variera över tid. Det kan till exempel vara lättare för en person som saknar gymnasieutbildning att få ett arbete under högkonjunktur. Parametrarna varierar också mellan grupper. En inrikes född person med eftergymnasial utbildning har generellt större chanser att hitta ett arbete än en person som är utomeuropeiskt född med motsvarande utbildningsbakgrund.

2.2.3 Parametrarna ska ses som en helhetsbedömning

Betydelsen av exempelvis utbildningsnivån för varje deltagare påverkas också av vilka andra variabler som ingår i modellen. Med andra ord, om betydelsen av någon av de andra variablerna förändras, som till exempel funktionsnedsättning, kan betydelsen av andra ingående variabler också förändras, exempelvis betydelsen av personens utbildningsnivå.

2.2.4 Hur parametrarna som avgör den statistiska sannolikheten att komma i arbete eller studier uppskattas

Vilka yrken deltagaren söker arbete inom

Betygsmodellen tar hänsyn till vilka yrken deltagaren har registrerat vid inskrivning hos Arbetsförmedlingen. Uppdelningen följer standard för svensk yrkesklassificering (SSYK 2012), där yrken klassificeras utifrån arbetsuppgift och kvalifikationsnivå. I betygsmodellen används den klassificeringen utifrån yrkesområde som är uppdelad enligt: 1) chefsyrken, 2) yrken med krav på fördjupad högskolekompetens, 3) yrken med krav på högskolekompetens eller motsvarande, 4) yrken inom administration och kundtjänst, 5) service-, omsorgs- och försäljningsarbete, 6) yrken inom lantbruk, trädgård, skogsbruk och fiske, 7) yrken inom byggverksamhet och tillverkning, 8) yrken inom maskinell tillverkning och transport med mera, och 9) yrken med krav på kortare utbildning eller introduktion.

Deltagarens erfarenhet inom sökt yrke

Betygsmodellen väger in om deltagaren har erfarenhet inom de yrken hen söker. Detta registreras som ”ja” eller ”nej” i Arbetsförmedlingens system.

Deltagarens utbildningsnivå

Betygsmodellen väger in deltagarens utbildningsnivå uppdelat på förgymnasial, gymnasial och eftergymnasial nivå.

Deltagarens födelseregion

Betygsmodellen väger in om deltagaren är född i Sverige, Norden, Europa, eller utanför Europa.

Om deltagaren är bosatt i storstadslän

Betygsmodellen väger in ifall deltagaren bor i storstadslän, dvs. Stockholm, Göteborg eller Malmö. Det görs för att ta hänsyn till geografiska skillnader på arbetsmarknaden.

Eventuell funktionsnedsättning hos deltagaren

Betygsmodellen väger in om deltagaren har en registrerad funktionsnedsättning. Ingen hänsyn tas till vilken typ av funktionsnedsättning det handlar om.

Deltagarens ålder

Betygsmodellen tar hänsyn till deltagarens ålder.

Om deltagaren är med i a-kassa

Betygsmodellen tar hänsyn till om deltagaren är medlem i någon arbetslöshetskassa.

Inskrivningstid

Betygsmodellen tar hänsyn inskrivningstid. På detta sätt kan man mäta hur länge personen varit arbetslös innan påbörjad tjänst i Rusta och matcha.

Tidigare arbetslöshetshistorik

Betygsmodellen tar hänsyn till om deltagaren tidigare varit inskriven på Arbetsförmedlingen, och hur lång den tidigare inskrivningstiden var.

Om deltagaren är nyanländ

Betygsmodellen tar hänsyn till huruvida deltagaren är nyanländ vid tjänstens start.

2.3 Uppföljning av faktiska resultat per deltagare

Efter att vi för varje deltagare beräknat de statistiska sannolikheterna att övergå till arbete eller studier så tittar vi på det faktiska resultatet. Det består av deltagare i Rusta och matcha för vilka en resultatetsättning har godkänts.

2.3.1 Exempel på beräkning av betyg som publicerades i januari 2022

För att säkerställa beräkningarnas tillförlitlighet måste fristående aktörer haft minst 18 deltagare som startade insatsen Rusta och matcha mellan april 2020 och augusti 2021 vid publiceringstillfället i januari 2022. Betyg i Rusta och matcha mäter alltså deltagare som påbörjat tjänsten Rusta och matcha 4 – 20 månader bakåt i tiden.

Dessa deltagare ska ha börjat och inte avbrutit tjänsten annat än för jobb eller utbildning efter det att de började insatsen för att ingå i beräkningen av betygen.

Vidare måste varje fristående aktörs allra första deltagare ha börjat tjänsten för minst tolv kalendermånader sedan för att komma med i betygsmodellen.

Om deltagarna avbryter insatsen Rusta och matcha utifrån någon av följande orsaker ingår de inte i beräkningen av betygen:

- Deltagaren byter till annat program/insats
- Deltagaren byter fristående aktör (gäller för den föregående fristående aktören)
- Dödsfall
- Deltagaren slutat enligt överenskommelse
- Deltagaren blir förhindrad att söka arbete
- Deltagaren avviker av okänd orsak
- Deltagaren går i pension
- Programövergång
- Sjukersättning/Aktivitetsersättning
- Slutat på egen begäran
- Upphörande i tidigt skede
- Återkallad programanvisning
- Överlåtelse av beslut till ny juridisk person

2.4 Uppföljning av faktiska resultat per fristående aktör

De faktiska resultaten för respektive fristående aktör vägs samman med deltagarnas förutsättningar på arbetsmarknaden (enligt den statistiska profileringen).

Betygen påverkas av vilka deltagare som gått till arbete/studier och när i tid detta inträffade. Ju längre ifrån arbetsmarknaden en deltagare står och ju snabbare hen går till jobb eller studier desto större vikt ges det i beräkningen av betyg.

På grund av detta kan ett scenario bli att en fristående aktör som endast lyckas få ut 10 procent av deltagarna i jobb eller studier tidigt i tjänsten ändå får 3 eller 4 stjärnor, givet att deltagarna hos denna fristående aktör bedöms stå mycket långt från arbetsmarknaden.

2.5 Fristående aktörers resultat jämförs med varandra

I det sista steget jämförs fristående aktörers resultat med varandra via det så kallade poängvärdet (för exempel av beräkning av denna se 2.5.1). I betygsmodellen används en fyrgradig skala (stjärnor) där en stjärna är mer än en standardavvikelse under medel, två och tre stjärnor inom minus/plus en standardavvikelse från medel och fyra stjärnor är mer än en standardavvikelse över medel.

Vid jämförelsen av fristående aktörers resultat jämför vi med den totala leveransen av tjänsten i hela Sverige. Det vill säga, varje fristående aktörs poängvärde i ett leveransområde jämförs mot alla andra fristående aktörers poängvärde i landet.

Givet detta kan det i teorin bli så att samtliga fristående aktörer i exempelvis leveransområde Umeå har 4 stjärnor (dvs över medel), medan samtliga fristående

aktörer i exempelvis Malmö har 1 stjärna (dvs under medel). Vid beräkning av betygen jämförs alltså varje fristående aktör med ett nationellt medelvärde.

2.5.1 Exempel

Nedan följer ett exempel på beräkning av det så kallade poängvärdet för en fristående aktör (bygger inte på faktiska data).

Observera att det krävs minst 18 deltagare för att erhålla ett poängvärde under en viss mätperiod, anta här april 2020 och augusti 2021. För enkelhetens skull antar vi vidare att deltagare får jobb vid tidpunkt 1 respektive 2 där tidpunkt 1 ligger närmare i tid då deltagaren påbörjat tjänsten.

Den fristående aktören har arton deltagare som startade insatsen Rusta och matcha under mätperioden. Anta att fyra utav dessa fått arbete eller gått till studier. Deltagare A och B står närmare arbetsmarknaden och får arbete vid tidpunkt 1 respektive 2, och deltagare C och D står längre ifrån arbetsmarknaden och får arbete vid tidpunkt 1 respektive 2. Tidpunkt 2 är senare än tidpunkt 1. Utifrån det statistiska bedömningsstödet bedöms deltagare A, B, C och D respektive ha en sannolikhet att få arbete/börja en utbildning som är lika med; 0.3, 0.4, 0.1, 0.2. Det ger ett poängvärde 1.16, enligt beräkningen nedan:

$$\frac{\frac{1}{0.3} + \frac{1}{0.4} + \frac{1}{0.1} + \frac{1}{0.2}}{18} \approx 1.16$$

Detta poängvärde ligger till grund för att bestämma hur väl en fristående aktör har lyckats i jämförelse med andra fristående aktörer.